

Reuters | Producatorii de grâu din Europa de Est se confrunta cu furtuna perfecta

Când preturile la cereale pe plan global au început sa scada anul trecut, după creșterea semnificativă înregistrată în primele luni ale războiului din Ucraina, ministrul Agriculturii de atunci din Polonia a cerut fermierilor sa-si pastreze recoltele, în speranța obținerii unor profituri ridicate, dar acest pariu a fost un eșec pentru unii, se arată într-o analiză realizată de Reuters.

După aproape un an, fermierul polonez Artur Konarski încă are depozitate aproximativ 150 tone de cereale și spune că unii din concurenții săi din Polonia, al treilea mare producător de grâu din UE, au chiar stocuri mai mari în silozuri.

Fermierii din Polonia și alte țări din Europa de Est care au pastrat recoltele pentru a obține prețuri mai mari sunt loviți de furtuna perfectă.

O creștere a exporturilor din Brazilia și Rusia a dus la scăderea prețurilor la cereale pe plan global, în timp ce UE și-a deschis grăntele pentru importuri scutite de taxe vamale de cereale ucrainene, pentru a-si arata solidaritatea, după ce Rusia a blocat porturile ucrainene de la Marea Neagră. Deși obiectivul UE este să dea posibilitatea fermierilor din Ucraina să-si exporte cerealele și semintele oleaginoase către piețele lor tradiționale din Africa, Orientul Mijlociu și Asia - și să ajute la atenuarea crizei alimentare globale - o cantitate mare de cereale a rămas în Europa de Est.

În lipsa cerealelor produse local, morarii și crescătorii de animale din Polonia au apelat la importurile de cereale ucrainene, care au ajuns în UE transportate cu trenuri și camioane, susțin traderii și fermierii.

Guvernele din Europa de Est au dat vina pe fermieri dar Adrian Wawrzyniak, purtător de cuvânt al Sindicatului polonez al fermierilor susține că unele probleme din regiune sunt auto-provocate deoarece fermierii, încurajați de politicieni, au pastrat recoltele.

"Aceste evoluții au dus la vânzările mai scăzute în timpul perioadei de recoltare și depozitare a cerealelor de către fermieri, iar consecințele le resimțim acum prin reducerea veniturilor de pe urma vânzării de cereale", a explicat Wawrzyniak.

Cumpărările locale au la dispoziție multe alternative pentru aprovizionare.

După deschiderea frontierelor pentru cerealele ucrainene, Polonia a importat anul trecut 2,08 milioane tone de porumb și 579.315 tone de grâu, în creștere de la 6.269 tone de porumb și 3.033 tone de grâu în 2021.

"Deoarece fermierii nu au mai vândut, morarii și crescătorii de animale au cumpărat cereale ucrainene, susține un trader polonez.

Chiar dacă s-a dovedit un aliat devotat al Ucrainei, Polonia a interzis în aprilie importurile de cereale ucrainene, în urma plângerilor fermierilor din zona rurală, care sprijină semnificativ partidul aflat la guvernare (PiS).

Ungaria, Slovacia și Bulgaria au urmat rapid exemplul Poloniei, intrând într-o dispută cu Bruxelles-ul privind politica comercială și cerând compensații din fondurile UE pentru fermierii furioși.

Importul unilateral a fost ridicat săptămâna trecută, doar după ce Comisia Europeană a acceptat blocarea vânzărilor de grâu, porumb, rapita și seminte de floarea soarelui din Ucraina către Polonia, Ungaria, Slovacia, Bulgaria și România, în perioada 2 mai - 5 iunie.

Dar este puțin probabil ca problema să dispară.

Negocierile cu Rusia privind extinderea acordului care permite unele exporturile de cereale prin porturile ucrainene de la Marea Neagră, pentru atenuarea crizei alimentare globale, este incert. Dacă acordul privind coridorul de cereale, care urmează să expire luna aceasta, nu va fi prelungit, fermierii ucraineni vor avea puține opțiuni și vor trimite toate exporturile de cereale prin Europa de Est.

Traderii de cereale spun că prețul plătit pentru cerealele din Ucraina este în linie cu nivelul de pe piața europeană, dar sub nivelul cerut de mulți fermieri din Europa de Est.

Prețul grâului în Europa a urcat în octombrie la peste 350 de euro pe tonă dar de atunci a scăzut, ajungând la nivelul de dinaintea invaziei, de aproximativ 235 de euro pe tonă.

"Fermierii dau vina pe guverne pentru prețurile scăzute din cauza importurilor din Ucraina, ceea ce nu este chiar adevărat", susține traderul polonez.

Și fermierii din Ucraina se plâng că primesc mult mai puțin decât prețul pieței, deoarece aproximativ 100 de euro pe tonă se scade pentru acoperirea transportului către Europa de Est, mult mai mult decât costul pentru transportarea cerealelor către porturile ucrainene de la Marea Neagră.

Restricțiile impuse de UE asupra importurilor de cereale au înrăutățit perspectivele deja sumbre privind agricultura din Ucraina, care înaintea invaziei era al treilea exportator de cereale din lume. Fermierii ucraineni spun că au fost nevoiți să reducă semnificativ suprafețele plantate din cauza dificultăților și a prețului ridicat pentru produsele cu care se aprovizionează din afara țării.

Influxul de cereale ucrainene către Europa de Est afectează de asemenea capacitatea statelor vecine din UE de a-și exporta propriile cereale, existând un deficit de camioane și vagoane de tren disponibile.

În România, fermierii se plâng că procesatorii și morile locale nu sunt interesați de recolta lor de grâu și porumb, susținând că la porturile lor ajung camioanele cu cereale ucrainene. Fermierii spun că nu găsesc camioane pentru a-și transporta produsele, costurile logistice înregistrând un avans de 70% față de nivelul de dinaintea războiului.

"În UE și în lanțul de aprovizionare, vânzătorii mici, traderii, procesatorii de alimente au avut de câștigat. Fermierii români au ratat sistematic oportunitățile de vânzare a cerealelor lor, începând din mai 2022", susține Cezar Gheorghe de la firma de consultanță AGRIColumn.

De la începutul conflictului, aproximativ 17 milioane tone de produse agricole majore au parasit Ucraina fie pe sosele, fie pe calea ferată, fie pe Dunare, arată datele Ministerului Agriculturii de la Kiev.

Toată cantitatea de cereale, reprezentând aproximativ 38% din exporturile Ucrainei, a ajuns în statele vecine din UE, în condițiile în care grantele Ucrainei cu Rusia și Belarus au fost închise.

"Dorința producătorilor locali de a-și păstra recoltele în așteptarea unor prețuri mai ridicate a creat un deficit pe piața locală, astfel încât consumatorii s-au grăbit să apeleze la cerealele Ucrainei disponibile în acel moment", susține Sindicatul producătorilor de cereale ucraineni UGA.

Alte 28 milioane tone de produse agricole din Ucraina au fost exportate prin porturile ucrainene de la Marea Neagră, arată datele ONU.